

ภาคผนวก จ

บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

482033 : สาขาวิชา: การพยาบาลผู้ใหญ่ขั้นสูง; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่ขั้นสูง)
 คำสำคัญ : โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม / พฤติกรรมการดูแลเท้า / ผู้เป็นเบาหวาน

บุญญภักดี เห่งนาเลน : ผลของการใช้โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการดูแลเท้าผู้เป็นเบาหวาน โรงพยาบาลนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม (The Effect of a Behavioral Change Program on Foot Care among Diabetics at Nakhonchaisri Hospital in Nakhon Pathom Province) คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สากุล ช่างไม้, Ph.D. รองศาสตราจารย์สมพันธ์ วิทยุธีระนันท์, M.S., อาจารย์ ดร.นภาพร วาณิชกุล, Ph.D., 103 หน้า

สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความพิการในผู้เป็นเบาหวาน คือ ภาวะติดเชื้อของแผลที่เท้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยอย่างมาก การสูญเสียอวัยวะดังกล่าว นำไปสู่ความจำเป็นในการเคลื่อนไหวและการดำรงชีวิตตามวิถีที่เคยปฏิบัติ การเกิดแผลที่เท้าสามารถป้องกันได้ถ้าเท้าได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม การให้ความรู้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะให้ผู้เป็นเบาหวานหันมาดูแลเท้าจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เป็นเบาหวานให้หันมาเอาใจใส่ดูแลเท้าของตนให้มากกว่าเดิม เพื่อป้องกันการเกิดแผล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อการดูแลเท้าในผู้เป็นเบาหวาน โรงพยาบาลนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้ที่เป็นเบาหวานและอยู่ในระยะไตร์ตรง จำนวน 48 ราย และสุ่มให้เข้ากลุ่มควบคุม 24 ราย ที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ และกลุ่มทดลอง 24 ราย ได้รับโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ตามระยะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้รับการตรวจสอบความตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย สื่อประกอบเสียง ตัวแบบจุดใจด้านลบ การให้ความรู้ ทั้งกลุ่มควบคุมและทดลอง ได้รับการทดสอบความรู้และพฤติกรรมการดูแลเท้า ก่อนและหลังทดลอง โดยในสัปดาห์แรก เป็นการดูสื่อประกอบเสียงเรื่องปัญหาเท้าในผู้ป่วยเบาหวาน และรับฟังประสบการณ์การเกิดแผลเบาหวานจนกระทั่งสูญเสียขาจากตัวแบบจุดใจด้านลบร่วมกับอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มทดลองที่อยู่ในระยะไตร์ตรงเกิดความตระหนักถึงภาวะแทรกซ้อนที่เท้าในโรคเบาหวาน สัปดาห์ที่ 2 เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในระยะไตร์ตรงเกิดการพัฒนาความรู้ในการดูแลเท้าเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถดูแลเท้าไม่ให้เกิดแผลได้ ในช่วงปฏิบัติ 7 สัปดาห์ กลุ่มทดลอง ได้รับโทรศัพท์ให้กำลังใจและติดตามเยี่ยมบ้านจากผู้วิจัย รวมทั้งกระตุ้นเตือนจากญาติ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ Paired t - test และ Independent t - test ผลการศึกษา พบว่า ผู้เป็นเบาหวานกลุ่มที่ปฏิบัติตามโปรแกรมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีความรู้ในการดูแลเท้าและพฤติกรรมการดูแลเท้าเพิ่มมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < .001)

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดโปรแกรมที่เหมาะสมสำหรับผู้ที่อยู่ในระยะไตร์ตรงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้และมีพฤติกรรมการดูแลเท้า จึงเป็นโปรแกรมที่ทีมสุขภาพสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ป่วยในกลุ่มอื่นๆ ได้ ควรจัดโปรแกรมการดูแลที่ต่อเนื่อง เหมาะสมกับระยะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ป่วย จนแน่ใจว่าผู้ป่วยคงไว้ซึ่งพฤติกรรมสุขภาพโดยไม่หวนกลับไปสู่พฤติกรรมเดิมๆ ที่เป็นปัญหากับสุขภาพ และคงพฤติกรรมสุขภาพที่ได้เปลี่ยนให้ดีขึ้นไว้นานที่สุด

482033 MAJOR: Advanced Adult Nursing; M.N.S. (Advanced Adult Nursing)
KEYWORDS : BEHAVIORAL CHANGING PROGRAM / FOOT CARE BEHAVIORS /
DIABETIC PATIENT

Bunyaphak Hengnalen: The Effect of a Behavioral Change Program on Foot Care among Diabetics at Nakhonchaisri Hospital in Nakhon Pathom Province. Thesis Advisors : Dr. Sakul Changmai, Ph.D., Assoc. Prof. Sompan Hinjiranan, M.S., Dr. Napaporn Wanitkun, Ph.D. 103 Pages.

Wound infection at foot can cause disability in diabetic patient. This circumstance has an effect on patients' quality of life. Losing a foot or leg leads to the limitation of movement and lack of normal life patterns. However, the diabetic wound at foot can be prevented by appropriate foot care. Knowledge alone is not enough to change patients' behaviors of caring for their feet. Diabetic patients should take care of their feet to prevent diabetic foot wounds.

This study was a quasi-experimental research design. The purpose of this study was to evaluate the effects of a behavioral change program on foot care among diabetic patients at Nakhonchaisri Hospital in Nakhon Pathom province. Data were collected from March-May 2007. Purposive sampling with inclusion criteria was used to select 48 patients who were in contemplation stage, divided into a control group (n = 24) and a study group (n = 24) by simple random sampling. The control group consisted of patients who received regular nursing care while the study group received a behavioral change program. The research instruments included a media of pictures and sound about foot problems in diabetic patients and recording of patients' behaviors. Knowledge of foot care and foot care behaviors were measured by two questionnaires in which the quality was approved by 3 experts. Both the control and study group were interviewed to answer these two questionnaires before and after receiving the intervention.

In the first week, the study group watched the media and listened to life experiences of a live model who had a foot ulcer and whose foot was amputated. Then, this group had discussions about their foot problems and their behaviors to care for their feet. In the second week, they received information on foot care and this encouraged their self efficacy to care for their feet. After the seventh week, they were visited at home and received telephone calls by the researcher. Data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, paired t - test, and independent t - test. The results revealed that after the study, the study group who received the behavioral change program had a statistically significant increase of knowledge and foot care behaviors, which also were higher than the control group. (p - value<.001)

In conclusion, the appropriate behavioral change program for diabetics in their contemplationstage positively improves knowledge and has an effect on changing foot care behaviors. Therefore, the nurse should apply this program to take care of diabetic patients in order to change their foot-care behaviors. Nurses should also provide the program to the appropriate stages of changing behaviors, so the diabetics will not return to their former behaviors and will sustain the changed behaviors as long as they can.

